

Holmlia fjernvarmeprosjekt
Oddbjørn Andestad
c/o Stiftelsen Holmlia nærmiljø, Ravnåsveien 38
1254 OSLO

Deres ref.: HFP / Andestad

Vår ref.: 2011/936
MAB BIBR 478.1

Dato: 16.03.2012

Avgjørelse - A2012-6 - Oslo kommune, Energigjenvinningsetaten - konkurranseloven § 12 tredje ledd, jf. § 11 - Avslag på anmodning om å gripe inn

- (1) Konkurransetilsynet viser til klage fra Holmlia Fjernvarmeprosjekt (heretter også kalt klager) 6. desember 2011 hvor det gjøres gjeldende at Oslo kommune, Energigjenvinningsetaten (heretter EGE) har handlet i strid med konkurranseloven § 11.¹

Sakens bakgrunn

- (2) EGE er produsent av fjernvarme og leverer varmtvann til Hafslund Fjernvarme. Hafslund Fjernvarme eier et omfattende ledningsnett i blant annet Oslo og distribuerer denne fjernvarmen videre til abonnenter.
- (3) Klager opplyser blant annet at borettslag og boligsameier på Søndre Nordstrand har fått dekket behovet for oppvarming og varmt vann ved bruk av fjernvarme levert fra Hafslund fjernvarme AS. Borettslagene har ifølge klager vurdert overgangen til andre løsninger, samt bedt om å få fremforhandle en avtale med EGE om direkte kjøp av varmeenergi til fjernvarmeanleggene, på samme vilkår som med Hafslund fjernvarme. Svarbrevet fra EGE datert 14. november 2011, samt brev fra Norges vassdrags- og energidirektorat datert 13. oktober 2011 med svar på diverse spørsmål knyttet til mulig overgang fra fjernvarme til elektrisk energi, er vedlagt klagen.
- (4) Det fremgår blant annet av klagen med vedlegg at EGE ikke vil inngå slik avtale, og at bakgrunnen er at EGE i 2007 inngikk en ny 20-årig avtale med Hafslund om leveranse av fjernvarme. Videre fremgår det at avtalen resulterer i at EGE ikke har anledning til å utnytte varmen slik at den er i direkte konkurranse med Hafslunds fjernvarmevirksomhet innen Oslo kommune, med mindre EGE velger å investere i en ny ovnslinje. Det fremgår også at EGE ikke har planer om å gå inn på markedet som distributør og levere til abonnenter, og at dette vil kreve konsesjon fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).
- (5) Holmlia fjernvarmeprosjekt gjør i sin klage til Konkurransetilsynet gjeldende at avtalen mellom EGE og Hafslund fjernvarme er i strid med konkurransereglene, og spesielt forbudet mot utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling, ved at ett selskap får monopol og kan sette høye priser.
- (6) Sett hen til avtalens verdi og varighet anmoder Holmlia fjernvarmeprosjekt derfor om at Konkurransetilsynet gir pålegg om opphør. Samtidig bes tilsynet om å vurdere om eksisterende regulering av markedet der én aktør får markedsrett er i tråd med gjeldende bestemmelser.

¹ Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven).

Konkurransetilsynets vurdering

- (7) Konkurransetilsynet kan pålegge foretak eller sammenslutninger av foretak som overtrer forbudene i konkurranseloven §§ 10 og 11 å bringe overtredelsen til opphør, jf. konkurranseloven § 12 første ledd.
- (8) Konkurransetilsynet mottar svært mange henvendelser om påståtte overtredelser av konkurranseloven § 10 og § 11. Konkurransetilsynet har ikke ressurser til å realitetsbehandle alle disse henvendelsene, og har adgang til å avslå en anmodning om påbud om opphør på bakgrunn av en prioritetsvurdering, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. Konkurransetilsynet har således en betydelig skjønnsmessig adgang til å prioritere sine ressurser og derved hvilke saker det finner hensiktsmessig å ta opp til behandling.
- (9) Konkurransetilsynet har etter en konkret helhetsvurdering ikke funnet grunnlag for å prioritere ytterligere ressurser til videre behandling av saken. I denne vurderingen har tilsynet sett hen til sakens omfang, betydning og de ressurser som vil være påkrevd for å ta endelig stilling til om konkurranselovens forbudsbestemmelser er overtrådt. Tilsynet har i vurderingen også hensyntatt den betydelige saksmengden som for tiden er til behandling.
- (10) Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at personer/foretak som mener seg rammet av en overtredelse i strid med konkurranseloven §§ 10 og 11 selv kan forfølge forholdet ved å reise sak for domstolene. Klager er således ikke avhengig av at Konkurransetilsynet involverer seg i saken og eventuelt griper inn for å beskytte seg mot en overtredelse.
- (11) Konkurransetilsynet er, til tross for beslutningen om ikke å prioritere ytterligere ressurser til å forfølge denne saken, takknemlig for å motta henvendelser som kan bidra til å øke tilsynets markedskunnskap, herunder vise hvordan et marked fungerer.
- (12) Avgjørelsen kan påklages innen tre uker, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. En eventuell klage stiles til Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynets påpekningssadgang etter konkurranseloven § 9 første ledd bokstav e

- (13) Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranseloven § 9 første ledd bokstav e påpeke konkurranseregulerende virkninger av offentlige tiltak. Bestemmelsen innebærer at Konkurransetilsynet kan foreslå endringer i vedkommende regulering som vil kunne ha positive konkurransemessige virkninger. Det foreligger imidlertid ingen plikt for tilsynet til å fremme slike forslag², og tilsynet har dermed en betydelig skjønnssadgang ved vurderingen av om påpekning skal benyttes.
- (14) I tråd med ovennevnte prioriteringshensyn, finner tilsynet ikke grunn til å gi påpekning i nærværende sak. Anmodningen om påpekningen avslås derfor.
- (15) Avslag på anmodning om påpekning etter konkurranseloven § 9 første ledd bokstav e kan ikke påklages.

Med hilsen

Ingrid Kjeldstad Gullaksen (e.f.)
Avdelingsdirektør

Birgitte Brevik
Seniorrådgiver

² Ot. prp. nr 6 (2003-2004) side 224.